

REFERAT Klima- og Miljøudvalget d. 01-06-2026

Mødedato Mandag d. 01. juni 2026 kl. 12:30

Mødested Silkeborg Forsyning

Mødedeltagere Martin Jakobsen, Rune Kristensen, Lars Faarup, Line Skipper, Susanne Jacobsen, Thomas Tonsberg Schlie, Alexander Green

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden.....	3
2. Godkendelse af Silkeborg Genbrug og Affalds gebyrer for 2026.....	4
3. Godkendelse af Silkeborg Genbrug og Affalds affaldsgebyrer for 2027.....	7
4. Godkendelse af tidspunkt for igangsætning af grødeskæring i Gudenåen 2026.....	9
5. Godkendelse af Helhedsplan for Langsøens potentiale.....	12
6. Godkendelse af budgetbidrag 2027-2030 for bevilling 81 Natur og Miljø.....	15
7. Orientering om klimaregnskab for forbrug af varer og tjenesteydelser (scope-3).....	16
8. Orientering om kommende byrådssag vedr. vandløbsrestaurering i Alling Å ved Allinggård.....	20
9. Orientering om forhold vedrørende justeret grødeskæring i Gudenåen.....	23
10. Til orientering 01.06.2026.....	27
11. Underskriftsside.....	28

Punkt 1: 1. Godkendelse af dagsorden

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Godkendt.

Beskrivelse af sagen

Dagsordenen skal godkendes.

Punkt 2: 2. Godkendelse af Silkeborg Genbrug og Affalds gebyrer for 2026

25/17901

Resume

Det er Silkeborg Kommunes Byråd, der godkender gebyrer for affaldsområdet i Silkeborg Kommune. Silkeborg Genbrug og Affalds A/S' bestyrelse har på bestyrelsesmødet 7. maj 2026 godkendt Silkeborg Genbrug og Affald A/S' budget og godkendt at gebyrer indenfor affaldsområdet gældende fra 1. juli 2026 sendes til godkendelse i byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at Silkeborg Genbrug og Affald A/S' forslag til gebyrer for genbrug og affald gældende fra 1. juli 2026 godkendes.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Indstillingen anbefales.

Alexander Green (Æ) stemmer imod, idet AG (Æ) mener, at forslaget vil skade Silkeborg Kommunes erhvervsliv.

Beskrivelse af sagen

Gebyrer for genbrug og affald

Bestyrelsen for Silkeborg Forsyning A/S har på bestyrelsesmøde 7. maj 2026 godkendt Genbrug og Affald A/S' budget for 2026 og dermed også på baggrund heraf udkast til at fastlægge selskabets gebyrer indenfor affaldsområdet for 2026 gældende for 1. juli 2026 (se bilag 1 - Prisliste). Alle priser nævnt nedenfor er ekskl. moms. Bestyrelsen har tidligere den 16. september 2025 godkendt budget 2026, men det har været nødvendigt at genåbne budgettet for 2026.

Gebyrer på affaldsområdet dækker affaldsordninger som f.eks. henteordninger for hhv. restaffald og genanvendeligt affald samt genbrugspladser. Gebyrerne skal godkendes af byrådet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 48.

Alle priserne er underlagt hvile-i-sig-selv princippet på fraktionsniveau.

Husholdningsaffald:

Alle takster og gebyrer er genberegnet i forhold til det nye producentansvar.

Grundgebyret stiger 72 kr. pr. 1. juli 2026. Grundgebyret dækker udover myndighedsopgaver også driften af genbrugspladserne, indsamlingsordningerne for papir, pap, mad- og drikkekartoner, plast, glas, metal, tekstiler samt håndtering af farligt affald m.m. For en gennemsnitlig husstand svarer denne stigning til ca. 2,9%.

Stigningen skyldes en uventet større udgift til implementeringen af udvidet producent ansvar for emballageaffald.

Udvidet producent ansvar – emballageaffald

Det udvidede producentansvar for emballageaffald (UPA) trådte i kraft 1. oktober 2025. Silkeborg Kommune står fortsat for indsamling af emballageaffald fra husholdninger, mens virksomheder, der producerer eller anvender emballage til deres produkter, fremover skal betale for både indsamling og den efterfølgende behandling af affaldet. Det er Silkeborg Genbrug og Affald A/S, der fastsætter og opkræver gebyret.

Konsekvenserne af det udvidede producentansvar er indregnet i det samlede budget for 2026 for Silkeborg Genbrug og Affald.

Budget 2026 blev udarbejdet i efteråret 2025 med udgangspunkt i gældende lovgivning, som bl.a. definerede en beregningsmetode for opkrævning og betaling i forbindelse med implementering af UPA (Udvidet Producent Ansvar).

15. september 2025 blev der udsendt et udkast til ændringsbekendtgørelse af emballagebekendtgørelsen, som var i høring frem til fredag 19. sep. 2025 og trådte i kraft pr. 1. oktober 2025. Ændringsbekendtgørelsen betød, at der kun må

opkræves 62,5 % af de gebyrer, der var beregnet efter gældende bekendtgørelse. Dvs., Silkeborg Genbrug og Affald A/S forventede indtægt fra UPA reduceres.

Ændringen betyder en reduktion af forventet resultat før skat for 2026, fra det oprindeligt godkendte budget på 6,1 mio. kr. til et underskud, på 0,6 mio. kr.

For at imødekomme ændringen er der udarbejdet revideret budget 2026 med et forventet overskud på 2,8 mio. kr., hvor der er taget hensyn til den manglende opkrævning fra UPA og hvor grundgebyret er tilpasset. Det nye budget giver en stigning i grundgebyret fra 1. juli 2026.

Erhvervsaffald:

Siden 1. januar 2023 har Silkeborg Genbrug og Affald A/S tilbudt indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der producerer affald som i art og mængde svarer til en privat husholdning. Dvs. med samme typer affaldsfraktioner, herunder samme materiel og tømmefrekvens som husholdningerne tilbydes. Priser for erhverv tilbydes som markedspriser efter vejledning fra Forsyningstilsynet.

Genbrugspladsordning for erhverv:

Pr. 1. juli 2026 indføres nummerpladegenkendelse for erhvervs adgang til genbrugspladser. Ved indførsel af nummerpladegenkendelse vil Silkeborg Genbrug og Affald sikre, at de virksomheder, som benytter genbrugspladserne, betaler for aflevering af affaldet.

Silkeborg Genbrug og Affald ønsker at lave en prisstruktur som tilgodeser de erhvervsvirksomheder, som benytter genbrugspladserne ofte, men samtidig giver de erhvervsvirksomheder, som kun ønsker at benytte genbrugspladserne få gange, en gennemskuelig pris for aflevering af affald inkl. farligt affald

Erhvervsgebyr for virksomheders brug af genbrugspladser (kr. ekskl. moms):

Aktiviteter	Abonnementspris	Enhedspris pr. besøg
Håndværkere, gartnere m.v. (inkl. 24 besøg)	4.000	
- Ved flere end 24 besøg		140
Øvrige erhverv (inkl. 8 besøg)	670	
- Ved flere end 8 besøg		70
Erhverv uden abonnement		210

Afregningsmodellen er en kombination af en abonnementsordning for et fastlagt antal besøg og en reduceret betaling pr. besøg ved flere end henholdsvis 24 og henholdsvis 8 besøg pr. år. Abonnementsprisen er inkl. farligt affald.

Teknik- og Miljøafdelingen har tidligere præsenteret ændringen af gebyr for erhvervs adgang til genbrugspladsen for Klima- og Miljøudvalget.

Gebyrer generelt:

Byrådet skal i henhold til affaldsbekendtgørelsen fastsætte affaldsgebyrer og sikre, at hver ordning hviler i sig selv. Silkeborg Genbrug og Affald oplyser, at de enkelte ordninger hviler i sig selv.

Bilag:

Bilag 1 - Prislister fra 1.7.2026 Silkeborg Genbrug og Affald.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

.

Bilag

Bilag 1 - Prisliste fra 1.7.2026 Silkeborg Genbrug og Affald

Punkt 3: 3. Godkendelse af Silkeborg Genbrug og Affalds affaldsgebyrer for 2027

26/11187

Resume

Det er Silkeborg Kommunes Byråd, der godkender gebyrer for affaldsområdet i Silkeborg Kommune. Silkeborg Genbrug og Affalds A/S' bestyrelse har på bestyrelsesmødet 7. maj 2026 godkendt Silkeborg Genbrug og Affald A/S' budget for 2027, og godkendt at gebyrer indenfor affaldsområdet sendes til godkendelse i byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at Silkeborg Genbrug og Affald A/S' forslag til gebyrer for genbrug og affald 2027 godkendes.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Indstillingen anbefales.

Beskrivelse af sagen

Gebyrer for genbrug og affald

Bestyrelsen for Silkeborg Forsyning A/S har, på bestyrelsesmøde 7. maj 2026, godkendt Genbrug og Affald A/S' budget for 2027 og dermed også på baggrund heraf udkast til at fastlægge selskabets gebyrer for 2027 indenfor affaldsområdet (se bilag 1 - Prisliste). Alle priser nævnt nedenfor er ekskl. moms.

Gebyrer på affaldsområdet dækker affaldsordninger som f.eks. henteordninger for hhv. restaffald og genanvendeligt affald samt genbrugspladser. Gebyrerne skal godkendes af byrådet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 48.

Alle priserne er underlagt hvile-i-sig-selv princippet på fraktionsniveau.

Husholdningsaffald:

Prisen for indsamling af affald hos borgere er steget med ca. 13% bl.a. på grund af de aktuelle oliepriser. Silkeborg Genbrug og Affald budgetterer i 2027 med en række større investeringer, herunder bl.a. etablering af ny genbrugsplads i Kjellerup samt etablering af jordhotel (ressourceplads) i Tandskov til håndtering af jord. Disse investeringer er indregnet i budget 2027. Konsekvenserne fra det udvidede producentansvar for emballager er indregnet i det samlede budget for 2027 for Silkeborg Genbrug og Affald.

Samlet set forventes det nødvendigt med en mindre stigning i taksterne for 2027. Beregnet med udgangspunkt i det reviderede budget for 2026, svarer det, for en gennemsnitlig husstand, til en stigning på ca. 102 kr., hvilket svarer til ca. 4%.

Der er generel stigning på alle takster med undtagelse af grundgebyret som fastholdes på 2026 niveau.

Erhvervsaffald:

Siden 1. januar 2023 har Silkeborg Genbrug og Affald A/S tilbudt indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der producerer affald som i art og mængde svarer til en privat husholdning. Dvs. med samme typer affaldsfraktioner, herunder samme materiel og tømmefrekvens som husholdningerne tilbydes. Priser for erhverv tilbydes som markedspriser efter vejledning fra Forsyningstilsynet.

Gebyrer generelt:

Byrådet skal i henhold til affaldsbekendtgørelsen fastsætte affaldsgebyrer og sikre, at hver ordning hviler i sig selv. Silkeborg Genbrug & Affald oplyser, at de enkelte ordninger hviler i sig selv.

Bilag:

Bilag 1 - Prisliste 2027 Silkeborg Genbrug og Affald.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

.

Bilag

Bilag 1 - Prisliste 2027 Silkeborg Genbrug og Affald

Punkt 4: 4. Godkendelse af tidspunkt for igangsætning af grødeskæring i Gudenåen 2026

26/3614

Resume

Godkendelse af tidspunkt for igangsætning af grødeskæring (sommerkontrol) samt orientering om den årlige måling af vandføringen (vinterkontrol) i Gudenåen 2026.

Godkendelse af, at afgørelsen vedrørende vinterkontrol 2023 afventer Miljø- og Fødevarerklagenævnets stillingtagen til, om klagen har opsættende virkning.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at udvalget godkender, at grødeskæringen (sommerkontrol) igangsættes først i juli måned.
- at orienteringen om måling af vandføringen i Gudenåen 2026 tages til efterretning.
- at udvalget godkender, at den politiske stillingtagen til afgørelsen om vinterkontrol 2023 sker, når klagenævnet har taget stilling til, om regulativ 2025 tillægges opsættende virkning eller ej.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Et flertal bestående af Konservative, Socialdemokratiet, Enhedslisten og Thomas Tonsberg Schlie (V) stemte for indstillingen.

Susanne Jacobsen (V) og Alexander Green (Æ) stemmer imod indstillingens dot 1, idet man ønsker grødeskæring gennemført pr. 15. juni.

Beskrivelse af sagen

Grødeskæring 2026 (sommerkontrol)

Gudenåen skal i henhold til gældende regulativ gennemgås en gang årligt, hvor vandløbsmyndigheden vurderer det konkrete behov for grødeskæring eller anden vedligeholdelse. Årets vandsyn er planlagt til 3. juni 2026 sammen med Favrskov Kommune.

Vandløbsmyndigheden vurderer på vandsynet vandplanternes vækst i og udenfor strømrønden. Herefter kan en eventuel grødeskæring iht. regulativbestemmelserne igangsættes i perioden 15. juni til 1. august.

I 2020 og 2021 blev det politisk besluttet at gennemføre grødeskæring den 15. juni mens det i 2022-2025 er sket med start juli måned.

Gudenaacentralen står for grødeskæringen, opsamling og bortskaffelse af den afskårne grøde. Det vurderes ud fra erfaringer fra de sidste par år, at de kan udføre selve grødeskæringen på 8-10 arbejdsdage, og efterfølgende lave bugseringen af grøden ned til grødeopsamlingspladsen ved Kongensbro teltplads på 2-3 arbejdsdage. For at kunne nå selve grødeskæringen, bugseringen samt kontrol af grødeskæringen skal grødeskæringen igangsættes senest start juli.

I 2023 blev der lavet en analyse af den vandstandsmæssige effekt af grødeskæringen i årene 2020 til 2023 samt af den efterfølgende påvirkning fra vandplanternes vækst og genvækst i strømrønden frem til det tidspunkt, hvor planternes vækst normalt ophører. Notatet ”Styrevandstand i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø – september 2023” er vedlagt som bilag 1.

Notatet analyserer effekten af grødeskæringen i Gudenåen i juli 2023 ved hjælp af beregninger af styrevandstand og Manningtal for perioden 2020–2023. Styrevandstand anvendes til at isolere grødens betydning for vandstanden ved at korrigere for variationer i vandføringen.

Resultaterne viser, at grødeskæringen i 2023 medførte et markant fald i styrevandstanden, hvilket indikerer, at grødeskæringen har haft en stor positiv effekt på vandføringsevnen. Samtidig steg Manningtallet markant efter grødeskæringen, hvilket vidner om reduceret ruhed og mindre hydraulisk modstand.

Analyserne viser, at sen grødeskæring (som i 2022 og 2023) har betydeligt større og mere langvarig effekt end tidlig grødeskæring (som i 2021), både fordi der fjernes mere grøde, og fordi genvæksten efterfølgende er mindre. Notatet konkluderer derfor, at hvis der kun kan gennemføres én årlig grødeskæring, er en så sen skæring som muligt normalt at foretrække af hensyn til både vandstandssænkning og effekternes varighed.

Det stemmer fint overens med de erfaringer Vandløbsteam har fra grødeskæring i andre vandløb i kommunen. Senere skæring øger sandsynligheden for en længerevarende effekt af grødeskæringen på vandstanden frem mod slutningen af planternes vækstperiode og derfra videre ind i vinterhalvåret.

Teknik- og Miljøafdelingen anbefaler derfor, at årets grødeskæring sker fra start juli.

Klima- og Miljøudvalget skal nu træffe beslutning om tidspunkt for igangsætning af grødeskæring i 2026.

Kontrol af grødeskæringen og Økonomi

Kontrollen af grødeskæringen skal ske umiddelbart efter endt grødeskæring.

Det forventes, at udgiften til bestemmelse af vandføringsevne inklusive vurdering af overvintrende grøde, beregninger og afrapportering vil blive omkring 50.000 kr.

Silkeborg Kommune udfører selv de to vandtilsyn henholdsvis før og efter grødeskæring. Bådleje omkring 12.000 kr. pr. gang.

Driftsudgifterne til vedligeholdelse vil blive dækket af bevilling 81.

Gudenaacentralen står for selve grødeskæringen og opsamling og bortskaffelse af den afskårne grøde uden udgift for Silkeborg Kommune.

Måling af vandføring 2026 (vinterkontrol)

Teknik- og Miljøafdelingen har som led i årets tilsynsforpligtelse, i henhold til det gældende regulativ for Gudenåen (regulativ2000), udført måling af vandføring og aflæsning af skalapæle 7. april 2026 på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø. Samtidig blev der lavet en vurdering af mængden af overvintrende grøde, samt kontrolleret for aflejringer af fast materiale og/eller andre fysiske forhold af potentiel betydning for vandføringsevnen.

Tilsynet er afrapporteret i vedlagt bilag 2 'Vandføring og vandstande i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange sø, april 2026.

Ved tilsynet i april 2026 blev der, i lighed med tidligere år, observeret overvintrende vandplanter, særlig uden for strømrønden. Det vurderes på grundlag af de målte vandføringer og vandstande, at vandføringsevnen i april 2026 var mindre påvirket af overvintrende vandplanter end ved kontrollen i april 2025.

Det blev ved gennem sejledningen også vurderet, at der ikke var forekomst af betydende aflejringer eller profilforandringer. Der blev dog registreret et væltet træ samt en større rod i strømrønden. Begge dele er efterfølgende fjernet.

Klagenævnet underkendte i afgørelse fra 2021, som beskrevet i tidligere sagsfremstillinger senest på Klima- og Miljøudvalgsmøde 4. december 2023, den tidligere fremgangsmåde til kontrol af vandføringsevnen, som kommunerne har benyttet siden 2010.

De indsamlede vandførings- og vandstandsdata fra 2026 indgår derfor alene i kommunens datagrundlag.

Afgørelse af klagesag over vinterkontrol 2023

Silkeborg Kommune har 14. december 2023 på anmodning af Vandløbslauget GST og Gudenaadalens Lodsejerforening truffet afgørelse om ikke at foretage oprensning af Gudenåen mellem Silkeborg og Tange Sø på baggrund af vinterkontrol af vandføringsevnen foretaget i 2023.

Afgørelsen er 10. januar 2024 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af Vandløbslauget GST og Gudenaadalens Lodsejerforening. I januar 2026 kom der afgørelse af klagesagen.

Afgørelsen slår fast, at Silkeborg Kommune med det gældende regulativ for Gudenåen (regulativ2000) ikke kan dokumentere, at kommunen overholder regulativet. Udvalget blev orienteret om afgørelsen på udvalgsmødet 2. marts

2026.

Randers og Favrskov Kommuner har modtaget en tilsvarende afgørelse fra klagenævnet.

Det nye regulativ for Gudenåen (regulativ2025), som blev godkendt af udvalget i 2025, blev i klageperioden påklaget.

Klagenævnet har oplyst, at de forventer at kunne færdigbehandle klagesagen inden udgangen af august 2027. Nævnet har i februar 2026 samtidigt oplyst, at de snarest vil tage stilling til om klagen over det nye regulativ har opsættende virkning. Hvis klagen ikke har opsættende virkning, træder regulativ2025 i kraft med den beskrevne kontrolmetode for vandføringsevnen, og Silkeborg Kommune vil dermed kunne dokumentere om vandføringsevnen er overholdt eller ej.

I tilfælde af, at nævnet tillægger klagen opsættende virkning, gælder regulativ2000 og der skal i henhold til klagesagen over vinterkontrol 2023 laves en omfattende sagsbehandling efter NBL § 3 samt en vurdering efter Habitatdirektivet (Natura2000) og vandrammedirektivet i forhold til oprensning af Gudenåen.

Teknik- og Miljøafdelingen anbefaler, at sagen kommer til politisk stillingtagen i Klima- og Miljøudvalget, når klagenævnet kommer med en udmelding om klagen over regulativ2025 har opsættende virkning eller ej.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

.

Bilag

Bilag 1 - Styrevandstand i Gudenåen september 2023

Bilag 2 - Vandføring og vandstande i Gudenåen opstrøms Tange Sø april 2026

Punkt 5: 5. Godkendelse af Helhedsplan for Langsøens potentiale

24/31601

Resume

Silkeborg Langsø har stor betydning både for hverdagslivet, friluftslivet og byens identitet og rummer allerede i dag store rekreative kvaliteter og et betydeligt potentiale for endnu flere oplevelser – på, i og ved vandet. Særligt en forbedring af vandkvaliteten rummer et stort potentiale – både for naturen og de rekreative muligheder.

Økonomi- og Erhvervsudvalgets godkendte på møde 13. august 2024 anbefalinger til det videre arbejde med Danmarks Outdoor Hovedstad herunder handleplan med outdoorindsatser. Et af de 6 outdoorindsatser var ”Langsøens potentiale”. På baggrund af beslutningen er der nu udarbejdet ”Helhedsplan for Langsøens potentiale”.

Helhedsplanen for Langsøens potentiale er ikke en anlægsplan, men et strategisk beslutningsgrundlag. Den kortlægger eksisterende forhold og peger på, hvor der med fordel kan sættes ind, hvilke indsatser der kan igangsættes her og nu, og hvilke projekter, der forudsætter yderligere undersøgelser, myndighedsprocesser og langsigtede investeringer, hvis vandkvaliteten i søen skal forbedres og de sønære arealer i højere grad skal kunne anvendes rekreativt.

Planen skal således danne grundlag for en helhedsorienteret udvikling, hvor hensynet til natur, miljø og eksisterende anvendelser går hånd i hånd med ønsket om mere bevægelse, sundhed og livskvalitet for borgere og besøgende.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen og Kultur- og Borgerservicechefen indstiller til Økonomiudvalget,

- at ”Helhedsplan for Langsøens potentiale” godkendes som afsæt for udviklingen af Silkeborg Langsø og de sønære arealer i de kommende år
- at forslag til indsatser i ”Helhedsplan for Langsøens potentiale” indarbejdes i outdoor handleplan for 2026
- at der træffes beslutning om, om midler til outdoorindsatser fra budget 2025 og 2026

a) anvendes dels til fysiske indsatser på sønære arealer i forbindelse med Silkeborg Langsø, dels til forundersøgelser i forhold til at forbedre vandkvaliteten i Silkeborg Langsø

eller

b) alene anvendes til fysiske indsatser på sønære arealer i forbindelse med Silkeborg Langsø

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen, herunder option a. i indstillingens dot 3.

Klima- og Miljøudvalget anbefaler, at helhedsplanen sendes i 10 ugers høring – forlænget på grund af sommerferie.

Den fremviste planche er bilagt protokollen

Beskrivelse af sagen

På byrådsmødet 29. april 2025 blev det besluttet, at outdoor masterplanen skal suppleres af en handleplan med fyrtårnsprojekter.

Helhedsplan for Langsøens potentiale

Silkeborg Langsø rummer allerede i dag store rekreative kvaliteter. Men søen og de sønære arealer rummer fortsat et uforløst potentiale, som kan gøre søens unikke, bynære beliggenhed endnu mere attraktiv for borgere og besøgende og som kan understøtte Silkeborg som Danmarks Outdoor Hovedstad.

Vandkvaliteten i Silkeborg Langsø har stor betydning for, hvordan og i hvilket omfang søen i langt højere grad kan anvendes rekreativt – særligt i forhold til badning og andre vandnære aktiviteter.

Samtidig spiller faktorer som ejerforhold, adgang til søen, naturbeskyttelse og planmæssige bindinger en væsentlig rolle i forhold til, hvilke faciliteter og outdooraktiviteter, der kan etableres langs søens bredder.

Helhedsplanen arbejder derfor med to parallelle spor, der tilsammen sætter retningen for et stærkere rekreativt område på og ved Silkeborg Langsø:

- Et aktivt udeliv omkring søen (Kortsigtet spor) - sporet har fokus på de sønære arealer og de aktiviteter, der kan udvikles på land – uafhængigt af vandkvaliteten. Her kortlægges eksisterende rammebetingelser, adgangsforhold og faciliteter, og der peges på konkrete outdoorprojekter, som kan styrke ophold, bevægelse, læring og fællesskab langs søen. Sporet peger på, at de sønære arealer rummer potentialer, som umiddelbart kan realiseres, og som kan fungere som første skridt i udviklingen.
- Det gode liv på og i vandet (Langsigtet spor) – sporet har fokus på oplevelser og store rekreative potentialer, der knytter sig direkte til vandet, og som kan styrke byens samlede outdoorprofil. Her belyses eksisterende forhold samt de forudsætninger og indsatser, der er nødvendige for at skabe endnu bedre mulighed for badning, vandsport og ophold i vandet, herunder forbedring af vandmiljøet og etablering af udvalgte nøgleprojekter. Sporet peger på, at forbedringen af vandkvaliteten samt realiseringen af f.eks. et søbad er mere langsigtede projekter, der kræver yderligere undersøgelser, myndighedsprocesser og politiske prioriteringer.

Helhedsplanen har som mål:

- at belyse vandkvaliteten og mulige indsatser til at forbedre vandkvaliteten og dermed skabe bedre muligheder for aktiviteter på og i vandet samt bedre forhold for planter og dyreliv.
- at kortlægge eksisterende bindinger og faciliteter ved søen samt pege på områder, der har potentiale for udvikling.
- at pege på rekreative potentialer på og omkring Silkeborg Langsø, der styrker Silkeborg som Danmarks Outdoor Hovedstad.
- at skabe grundlag for, at mange og forskellige brugergrupper kan få glæde af søen og de sønære arealer.
- at belyse samspillet mellem rekreativ anvendelse og hensynet til natur, miljø og landskab.
- at danne et fælles fagligt og strategisk grundlag for videre prioritering og udvikling af indsatser ved Silkeborg Langsø.

[Helhedsplanen for Langsøens potentiale kan ses her](#)

Konklusion – hovedpointer fra helhedsplanen

Helhedsplanen viser, at Silkeborg Langsø rummer et betydeligt rekreativt potentiale. Dette potentiale kan realiseres gennem en kombination af forbedret vandkvalitet og målrettet udvikling af de sønære arealer, hvor samspillet mellem livet på og i vandet og livet ved vandet er afgørende.

- Vandkvalitet som forudsætning
Planen dokumenterer, at Silkeborg Langsø i dag er belastet af næringsstoffer, uklart vand og periodiske algeopblomstringer, der begrænser mulighederne for badning, vandsport og større events. En varig forbedring af vandkvaliteten er derfor en forudsætning for at realisere søens fulde potentiale og for at opfylde gældende miljømål.
- En samlet indsats gør forskellen
Helhedsplanen peger på en række indsatser, der til sammen kan skabe et sundere, klarere og mere robust vandmiljø. Det indebærer bl.a. reduktion af fosfortilførsel i oplandet, udplantning af vandplanter, opfiskning af fredfisk, mulige tiltag i Kalgårdsvig samt opkøb af dambrug.
- Potentialer på og i vandet
Når vandkvaliteten løftes, åbner der sig nye muligheder for aktiviteter på og ved vandet. Særligt etablering af en sauna ved Søsportens Hus og et nyt søbad ved Silkeborg Langsø fremhæves som centrale projekter, der kan skabe helårsaktiviteter og stærke mødesteder for både borgere og besøgende – samtidig med at de kan aflaste presset på mere sårbare naturområder, herunder Almind Sø.
- Hurtige gevinster på land
Parallelt hermed viser helhedsplanen, at de sønære arealer rummer et stort og mere umiddelbart realiserbart potentiale. Gennem udvikling af områder som Odden, Kalgårdsvig, Lysbroskoven, Langsøskolen, Søhaven og Søfronten kan der skabes nye rammer for bevægelse, fællesskab, læring og ophold i bynær natur. De foreslåede indsatser og outdoorprojekter – herunder træningsfaciliteter, sansestier, natur- og kulturformidling, udeliv for ældre samt forbedret adgang til søen – kan styrke hverdagslivet omkring Langsøen og skabe synlige forbedringer på kort sigt.
- Trinvis realisering
Udviklingen af Silkeborg Langsøs potentialer kan ske trinvist. Indsatserne på land kan igangsættes her og nu og fungere som første skridt i udviklingen, mens forbedring af vandkvaliteten samt realisering af sauna og søbad er mere langsigtede projekter, der kræver yderligere undersøgelser, myndighedsprocesser og politiske prioriteringer.

- Klar retning for fremtiden

Med helhedsplanen er der udstukket en klar retning for den fremtidige udvikling af Silkeborg Langsø: et levende, tilgængeligt og sammenhængende rekreativt landskab, hvor vand og land, by og natur understøtter hinanden – og hvor Silkeborg Langsø udvikles som en endnu stærkere og mere synlig del af Silkeborgs identitet som Danmarks Outdoor Hovedstad.

Teknik- og Miljøafdelingen og Kultur- og Borgerserviceafdelingens anbefaling

Teknik- og Miljøafdelingen og Kultur- og Borgerserviceafdelingen anbefaler, at realiseringen af indsatser i Helhedsplan for Langsøens potentiale udvikles over tid. Det anbefales:

1. at der arbejdes videre med etablering af træningsfaciliteter ved madpakkehuset på Odden, og at forundersøgelser, som kan vise, hvilke tiltag der skal til for at forbedre vandkvaliteten i Silkeborg Langsø, færdiggøres. Her anvendes midler afsat i 2025 og 2026 til Langsøens potentiale.
2. at der i takt med, at der skabes et økonomisk råderum til formålet, arbejdes videre med outdoorprojekter, som umiddelbart kan realiseres på land.
3. at det langsigtede spor – Det gode liv på og i vandet – overvejes som en strategisk, langsigtet politisk satsning, der kan forløse Langsøens fulde potentiale.

Borgerinddragelse

I august 2025 blev der afholdt ”Åben Søfront”, hvor der blev gennemført en bred vifte af aktiviteter målrettet forskellige borgere og aktører. Bl.a. var der placeret en dialogboks foran rådhuset, hvor borgerne kunne komme med forslag til, hvilke aktiviteter de ønsker sig i den nye bypark ved Silkeborg Langsø.

Borgerne blev i den forbindelse også spurgt til hvilke aktiviteter, de kunne forestille sig kunne være med til at aktivere vandfladen og understøtte byparkens unikke beliggenhed ved Silkeborg Langsø.

Der var et tydeligt ønske om at kunne bruge søen mere aktivt – især til at bade, både sommer og vinter.

På baggrund af borgerinddragelse blev der lavet en rapport [”Opsamling på inddragelse 2025 – Etape 1 på Søfronten”](#):

Naturstyrelsen

13. marts 2026 blev der holdt møde med ledelsen fra Naturstyrelsen Søhøjlandet om helhedsplanen. Naturstyrelsen var generelt positiv over initiativet med at lave en helhedsplan, så man sikrer en fælles retning/administrationsgrundlag for anvendelse af søen og de sønære arealer og også har fokus på, hvordan man kan forbedre vandkvaliteten i Silkeborg Langsø. Naturstyrelsen anbefalede i den sammenhæng, at man starter med at se på opkøb af dambrug og pegede også på muligheden for ekstern medfinansiering til opgaven.

Naturstyrelsen var også positive over forslag til indsatser på land. I forhold til Odden, anbefalede de, at man ser på en opdatering af eksisterende faciliteter eventuelt kombineret med få, enkle nye faciliteter, så området kan udvikles over tid. Dette er i overensstemmelse med potentialer og indsatser beskrevet i helhedsplanen. De anbefalede desuden, at der bliver inviteret til dialog med lokale skoler, som bruger stedet i forbindelse med undervisning. De var også positive overfor forslag til indsatser ved Langsøskolen og i Lysbroskoven.

Danmarks Naturfredningsforening

8. april 2026 var der møde med repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforenings Silkeborg. Repræsentanterne fra DN var generelt positive overfor indholdet i helhedsplanen. De pegede ikke umiddelbart på særlige naturmæssige forhold, som Silkeborg Kommune skal være opmærksom på, men anbefalede dog helt generelt, at man tager udgangspunkt i den natur, som er på det givne sted, når der laves indsatser. En tilgang kunne være at arbejde med uberørte områder og områder med mere intensiv aktivitet.

Økonomi

Der er afsat 500.000 kr. i 2025 og 500.000 kr. i 2026 til Langsøens potentiale. Af midlerne fra 2025 er brugt 50.000 kr., idet Helhedsplan for Langsøens potentiale er udarbejdet internt.

Bilag

Bilag 1 - Sag 5 Helhedsplan Langsøen

Punkt 6: 6. Godkendelse af budgetbidrag 2027-2030 for bevilling 81 Natur og Miljø

26/9980

Resume

Klima- og Miljøudvalget godkender budgetbidrag 2027-2030 for bevilling 81 Natur og Miljø. Forslaget til budgetbidrag, som indstilles til godkendelse, overholder den udmeldte serviceudgiftsramme.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen og Økonomichefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at forslag til budgetbidrag 2027-2030 for bevilling 81 Natur og Miljø godkendes.
- at det godkendes, at udvalget bemyndiger Teknik- og Miljøchefen til, efter udvalgets anvisning, at foretage justeringer og mindre korrektioner i budgetbidraget for bevilling 81 Natur og Miljø, inden det fremsendes endeligt til Økonomiudvalget.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Godkendes.

Beskrivelse af sagen

Økonomiudvalget har på udvalgsmødet 7. april vedtaget budgetgrundlag og serviceudgiftsrammer for 2027-2030 samt proces for budgettering af serviceudgifter.

Den godkendte proces betyder, at det enkelte fagudvalg udarbejder budgetbidrag med udgangspunkt i den godkendte serviceudgiftsramme for alle udvalgets bevillinger.

Det enkelte fagudvalg har ansvaret for at udarbejde et budgetbidrag i balance – både for 2027 og overslagsårene, hvor eventuelle reduktionsbehov, såvel som udvidelser, skal håndteres gennem omprioriteringer inden for eget område.

Klima- og Miljøudvalget skal på dette møde godkende budgetbidrag for udvalgets bevilling. Budgetbidraget fremsendes efterfølgende til Økonomiudvalget og vil indgå i den videre budgetproces.

Serviceudgiftsrammen for bevilling 81 Natur og Miljø er på 18,264 mio. kr. i 2027, 17,165 mio. kr. i 2028 og 17,679 mio. kr. i 2029 og 2030.

I serviceudgiftsrammen er der i forhold til 2026 indarbejdet 0,100 mio. kr. årligt vedr. afledt drift af færdiggjorte anlægsprojekter på natur-, miljø- og klimaområdet. Herudover er der ingen væsentlige ændringer mellem budget 2026 og 2027 på bevilling 81 Natur og Miljø. Budgetforslaget overholder den udmeldte serviceudgiftsramme fra Økonomiudvalget.

Det samlede budgetbidrag for bevilling 81 Natur og Miljø består af et budgetdokument, en takstoversigt og Klima- og Miljøudvalgets udvalgsmål. Budgetdokumentet, takstoversigten og udvalgsmålene er vedlagt som bilag til sagen.

Bilag

Bilag 1 - Budgetdokument - Bevilling 81 Natur og Miljø

Bilag 2 - Udvalgsmål, Klima- og Miljøudvalget

Bilag 3 - Takstoversigt - Bevilling 81 Natur og Miljø

Punkt 7: 7. Orientering om klimaregnskab for forbrug af varer og tjenesteydelser (scope-3)

26/9639

Resume

Klima- og Miljøudvalget besluttede i august 2025 at få udarbejdet et klimaregnskab for kommunens forbrug af varer og tjenesteydelser. Resultatet ligger nu klar og bliver præsenteret i sagen.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Orientering taget til efterretning.

Beskrivelse af sagen

Klima- og Miljøudvalget besluttede i august at få udarbejdet et klimaregnskab for kommunens forbrug af varer og tjenesteydelser. Resultatet ligger nu klar, og giver et billede af, hvilke forbrugsområder hos Silkeborg Kommune, der giver det største klimaaftryk. Hele rapporten er vedhæftet som bilag, mens hovedresultaterne er fremhævet her i sagen.

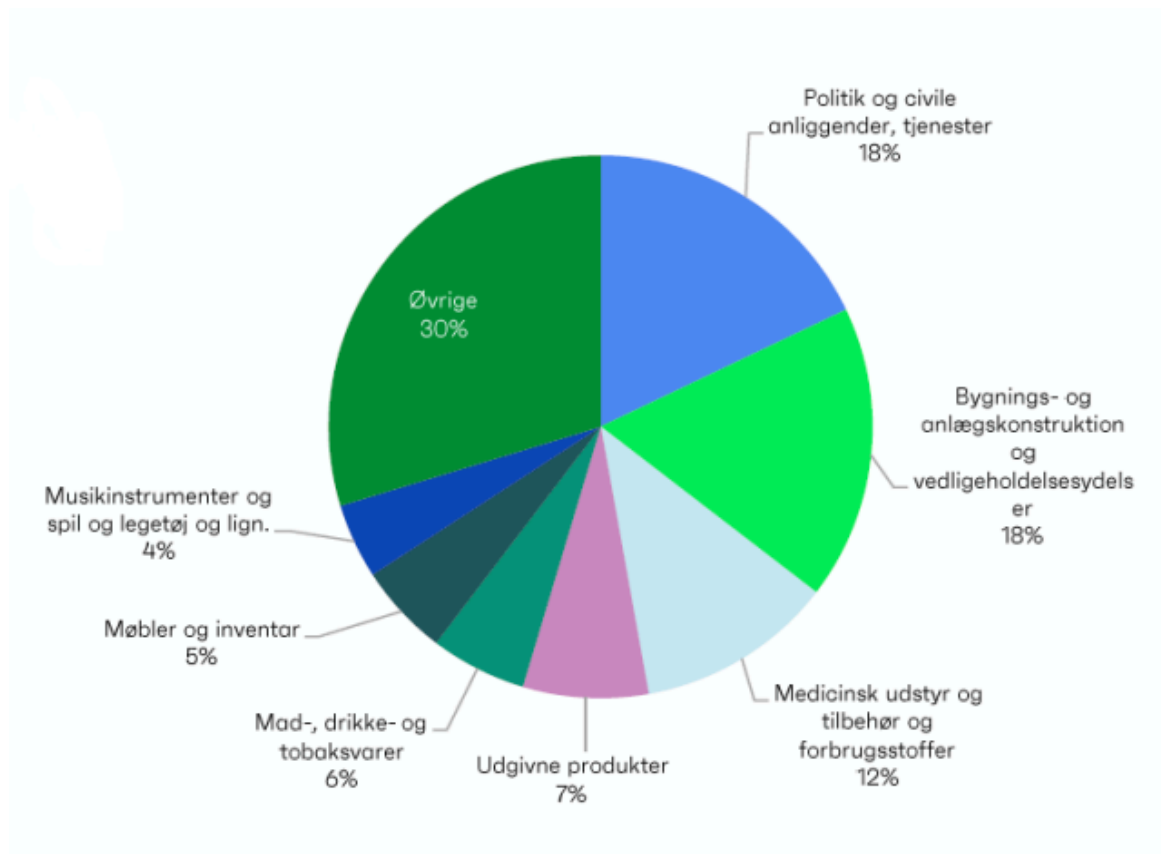
Scope-3 regnskabet dækker over de indirekte udledninger, der er forbundet med kommunens indkøb af varer og tjenesteydelser. Det drejer sig f.eks. om produktionen, transporten og afskaffelsen af et produkt. Et scope-3 regnskab er forbundet med noget større usikkerheder end det klimaregnskab, der bliver præsenteret årligt. Usikkerhederne drejer sig om at regnskabet er afhængig af kvaliteten af de fakturaer, kommunen modtager fra leverandørerne og prissvinger gør, at det ikke er pålideligt at sammenligne kategorierne over tid. Eksempelvis vil flere af kategorierne stige i udledning, hvis der er inflationsstigning, men falde, hvis der indgås en mere fordelagtig indkøbsaftale.

Alt i alt gør det, at et scope-3 regnskab bedst kan bruges til at udpege indsatsområder, hvor det giver mening som organisation at arbejde i en mere bæredygtig retning, og sørge for at have fokus på de rette områder, hvor der er større udledninger. Det er ikke et værktøj til årlig opfølgning i sig selv.

Resultater

Den samlede udledning fra scope-3 udgør 61.841 tons CO₂, eller i omegnen af 6 gange udledningen fra scope-1 og -2, da Silkeborg Kommune startede arbejdet med at blive CO₂-neutral i de områder. Langt hovedparten kommer fra køb af varer og tjenesteydelser. I en produktionsvirksomhed ville der også være mange udledninger aktiviteter ved produktion, leverandørkæder m.v.

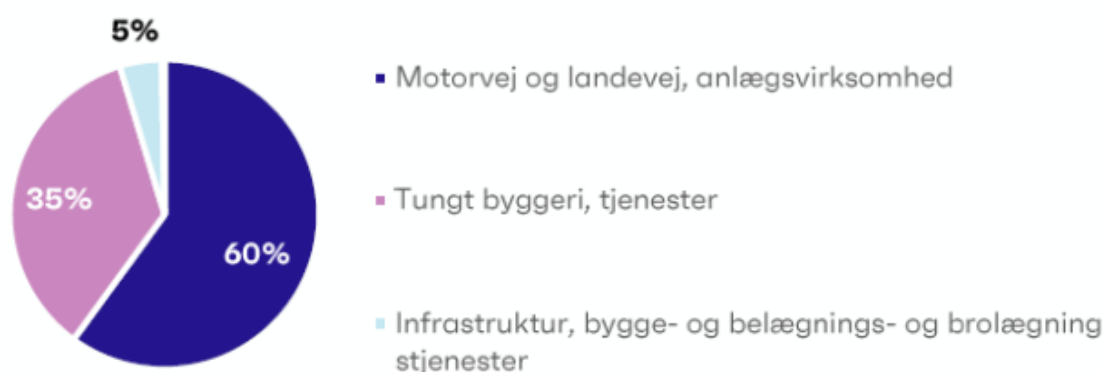
Kigger man lidt nærmere ned i varer og tjenesteydelser lidt ud få man følgende billede:

Den største kategori er en samlingskategori, da der er rigtig mange produktkategorier. De største udledningsområder er vist i diagrammet.

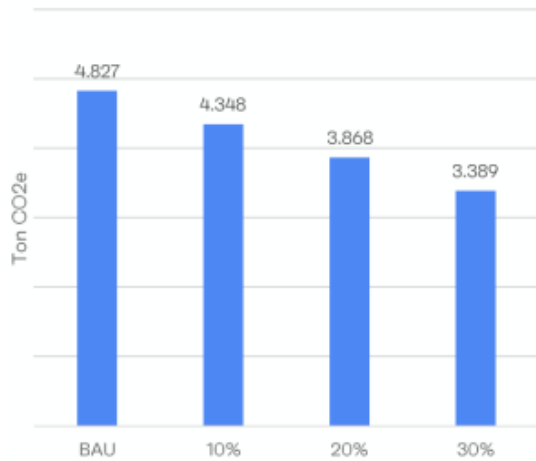
Kategorien der går under navnet ”politik og civile anliggender, tjenester” som udgør 18 % dækker for den langt overvejende del bo- og opholdssteder. Kategorien dækker over en stor usikkerhed. Der skelnes ikke mellem forskellige bo- og opholdssteder, og hvad tilbuddet dækker over. Det vides f.eks. heller ikke, hvor meget kørsel der er involveret, hvilke madtilbud der ydes eller hvor energieffektive bygningerne er. Det er en kategori, hvor der vil skulle arbejdes med at forbedre data i første omgang, og derefter se på om der kan stilles krav ved køb af plejehjemspladser, bosteder m.v.

Bygnings- og anlægskonstruktion er en bedre belyst kategori, hvor den største kilde til fejl er manglende udspecificering af fakturaer. Kategorien vil i de fleste år være den største kategori. 60 % af kategorien udgøres af tungt byggeri, der især dækker over vejkonstruktion og bygningskonstruktion. Der er store forbedringsmuligheder i kategorien ved at efterspørge andre materialer og øge genanvendelsen.

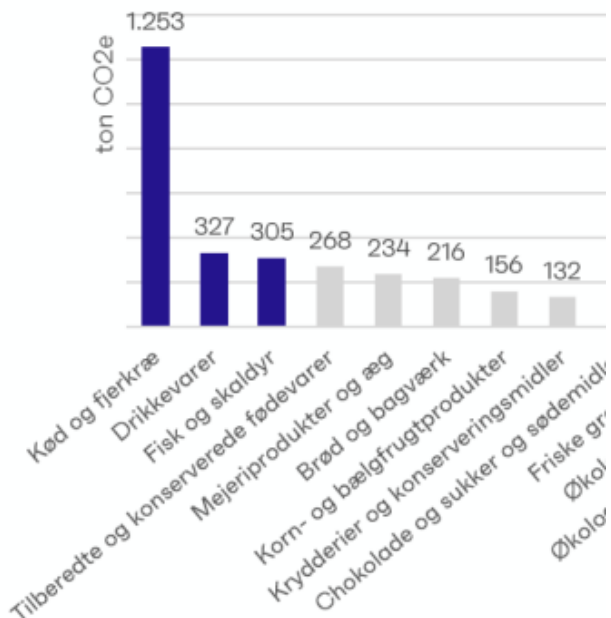
”Medicinsk udstyr og tilbehør” dækker hovedsageligt over kørestole, hospitalssenge o.l. der er nødvendigt for at transportere patienter rundt. Der er ikke et stort besparelsespotentiale i kategorien.

Møbler og inventar har et større besparelsespotentiale. Det gælder særligt ved øget genanvendelse af møbler. Der kan spares ca. 500 tons CO2 for hvert 10 % af møbler der kommer i recirkulation.

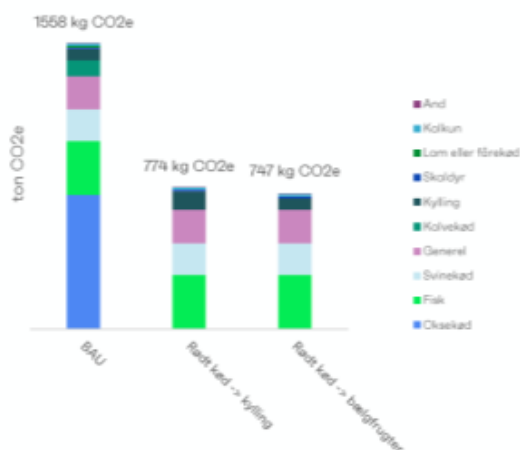

Hovedparten af kommunens møbler er stole og borde, der har en fornuftig genanvendelsesmulighed.

I forhold til mad, er det et område, hvor der allerede er sket en del i forhold til at reducere på de mest oplagte områder, som er forbruget af okse- og lammekød. Langt hovedparten af de kommunale udledninger for området kommer fra kød og fjerkræ, som det ses i grafen nedenfor.

Ser man nærmere ind i kød og fjerkræ fremgår at okse- og lammekød står for ca. 60 % af udledningerne fra området og knap 25 % af den samlede udledningen fra alle madvarer. Det er til trods for, at der bliver købt relativt lidt oksekød ind. Oksekød står for over dobbelt så mange udledningerne som den næststørste kategori til trods for, at der kun bliver købt 1/10 så meget ind i tons. Der vil kunne opnås en stor gevinst ved at erstatte alt okse- og lammekød med f.eks. kylling, svinekød eller plantebaserede proteiner. Det er illustreret i grafen nedenfor.

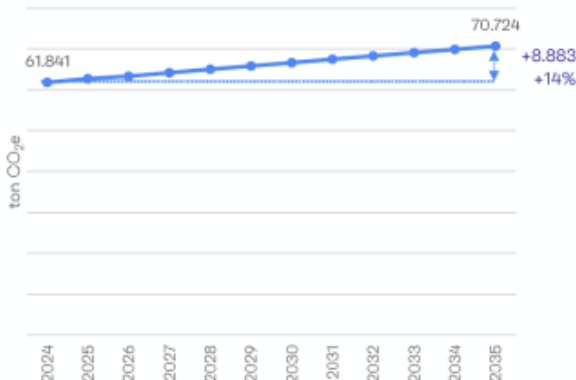

En sidste pointe er at udledningerne fra scope-3 vil stige i takt med den øgede befolkningstilvækst, og dermed øget aktivitet fra kommunen. De næste 10 år forventes en stigning på ca. 14 % på baggrund af befolkningstilvæksten.

Der forventes en mindre stigning i udledningerne i scope 3 i Silkeborg Kommune

Her vises den forventede stigning i kommunens scope 3 udledning ved et business-as-usual scenarie.

Denne fremskrivning er baseret på befolkningsfremskrivninger fra Danmarks Statistik på omkring 2% om året. Det er antaget at der er en lineær sammenhæng mellem befolkningstallet og Silkeborg kommunes forbrug, og heraf udledning. Dette er ikke nødvendigvis virkeligheden, da forskellige services kan effektiviseres ved yderligere brug, og dermed ikke nødvendigvis stiger på trods af større befolkningstal. Tallet giver dog stadig en indikation af hvad der reelt skal reduceres for at nå en specifik målsætning om reduktion fra 2024 tallet.

Den videre proces

Der vil på et senere møde blive præsenteret et forslag til en indsatsplan, og med en målsætning om, hvor meget CO2, der kan spares.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

.

Bilag

Bilag 1 - Klimaregnskab_scope3_Silkeborg

Punkt 8: 8. Orientering om kommende byråds-sag vedr. vandløbsrestaurering i Alling Å ved Allinggård

26/10247

Resume

På byrådsmøde 23. juni behandles en sag om foranstaltninger til at gennemføre vandløbsrestaurering i Alling Å ved Allinggård under indsatsprogrammet i Vandområdeplan 2021-2027.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Orientering taget til efterretning.

Beskrivelse af sagen

Teknik- og Miljøafdelingen er i gang med realiseringen af et vandløbsrestaureringsprojekt i Alling Å ved Allinggård. På stedet har der siden første generation af vandområdeplanen (2009-2015) været krav om at fjerne to spæringer i forbindelse med den opstemning af åen, der skaber den kunstige Allinggård Sø, og ved det tilhørende turbineanlæg. Byrådet besluttede i 2021 "efter ønske fra ejeren af Allinggård" at projektet skal gennemføres på den naturmæssigt bedste måde, hvor opstemningen fjernes, så der gennem den nuværende søflade genopstår et naturligt åløb. Vandstanden i åsystemet sænkes altså på en strækning ovenfor selve Allinggård.

Geotekniske og hydrologiske undersøgelser har vist, at to bygninger i opstuvningszonen "med to forskellige ejere - funderingsmæssigt ikke kan tåle vandstandssænkningen, hvorfor ejerne vil lide et tab som følge af projektet. Teknik- og Miljøafdelingen har drøftet projektudførelsen med de to bygningsejere, og ejerne er enige med afdelingen om udformningen af vandløbsrestaureringsprojektet under forudsætning af, at økonomiske tab kompenseres. Projektet kan medføre andre, mindre indgribende, tab hos bredejere i opstuvningszonen, såsom ændrede sejladsmuligheder og mulige behov for ændret spildevandshåndtering.

Teknik- og Miljøafdelingen forventer, at der kan opnås frivillige aftaler med alle berørte lodsejere om kompensation for tab som følge af vandløbsrestaureringen. Ejerne af begge berørte bygninger har udtrykt ønske om en hurtig proces, da projektet allerede har været undervejs i en længere årrække. For formelle, konkrete lodsejerforhandlinger om kompensationsbeløb igangsættes, ønsker Teknik- og Miljøafdelingen derfor en byrådsbeslutning om vilje og evne til at ekspropriere, hvis der mod forventning ikke kan opnås frivillige aftaler. Dette vil sikre, at forhandlingerne kan ske i en effektiv og fleksibel proces. Således kommer der forventeligt "via Plan-, og Vej-, og Trafikudvalget og efterfølgende økonomiudvalget" en sag om forholdet på byrådsmøde 23. juni 2026.

Å

Nuværende forhold ovenfor opstemningen ved Allinggård, og markering af bygninger nær Ås, i den opstvningszone, som opstemningen af Åen skaber.

Å

Historisk forhold af Alling Å... ved den nuværende Allinggård Sø. Vandløbsrestaureringsprojektet genskaber et Ål, på strækningen.

Å

Økonomiske forhold

Kommunen skal som bygherre i projektet udbetale erstatning til de lodsejere, der lider tab som følge af vandløbsrestaureringen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, (SGAV) har dog en tilskudsordning, som efter ansøgning, dækker kommunens udgifter i forbindelse med vandløbsrestaureringer under vandområdedeplanens indsatsprogram.

Borgerinddragelse

De berørte lodsejere er gjort bekendt med projektets tekniske konsekvenser, og ejerne af de to bygninger, der ikke kan tåle den projekterede vandstandssænkning, er enige med Teknik- og Miljøafdelingen om udformningen af vandløbsrestaureringen. Der sker videre borgerinddragelse som en del af forhandlingsforløbet.

Punkt 9: 9. Orientering om forhold vedrørende justeret grødeskæring i Gudenåen

26/3614

Resume

På Klima- og Miljøudvalgsmødet 4. maj 2026 blev der behandlet en initiativretssag vedrørende justering af grødeskæringen i Gudenåen gennem et toårigt prøveprojekt. Udvalgets beslutning blev at genoptage sagen til yderligere behandling på et kommende udvalgsmøde.

En lignende initiativretssag blev behandlet af udvalget i juni 2021.

Teknik- og Miljøafdelingen har samlet det materiale, der blev udarbejdet dengang samt opsummeret de relevante fakta omkring sagen.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Sagen udsat.

Beskrivelse af sagen

På Klima- og Miljøudvalgsmødet 4. maj 2026 havde byrådsmedlem Alexander Joseph Green (Æ) en initiativretssag på dagsordenen vedrørende justering af grødeskæringen i Gudenåen gennem et toårigt prøveprojekt.

Forslaget går ud på, at der foretages skæring i hele vandløbets bredde ad to omgange:

Juni: Grødeskæring foretages i den ene side af åen (midten og til den ene bred).

Juli: Supplerende grødeskæring foretages i den modsatte side (midten og til den anden bred).

Initiativretssag fra 2021

En lignende initiativretssag med anmodning om bredere grødeskæring i Gudenåen blev behandlet i udvalget 2. juni 2021. På baggrund af den sag anmodede Klima- og Miljøudvalget Teknik- og Miljøafdelingen og Jurateamet om en redegørelse, som skulle besvare om bredere grødeskæring var en mulighed ud fra de to spørgsmål:

- Kan grøden slås bredere end de angivne 7 m i strømrøden, dvs. kan der udover grøden i strømrøden tillige slås grøde, der grænser op til strømrøden, og evt. i hvilket omfang?
- Kan strømrøden gennem grødeskæring søges etableret andetsteds, end hvor åens naturlige strømrønde forløber?

Redegørelsens konklusioner og juridisk sammenfatning er ordret gengivet her:

”Konklusion om bredere grødeskæring

Det er administrationens opfattelse, at regulativet ikke rummer mulighed for at udvide strømrøden ved også at skære grøde udenfor denne. Det er på den baggrund administrationens opfattelse, at bredere grødeskæring end de 7 meter, som regulativet tillader, ikke vil være lovlig uden yderligere sagsbehandling, se umiddelbart nedenfor.

Bredere grødeskæring forudsætter, at der foretages en tilstandsvurdering og evt. meddeles § 3-dispensation efter naturbeskyttelsesloven og en væsentligheds- eller konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen, og formentlig også en reguleringstilladelse efter vandløbsloven.

Alternativt skal der udarbejdes et nyt regulativ efter gældende regler på området.

Konklusion om varierende beskæring og fastlæggelse af strømrunden

Definition af strømrunden

Den overordnede hensigt med regulativet er, at vandløbet skal henligge i naturtilstand. Princippet for grødeskæringen i Gudenåen er, at grøden skæres i vandløbets naturlige strømrunde med henblik på at få en 7 meter bred skærerende/strømrunde, som følger åens naturlige slyngninger.

Det vil sige, at grøden skal skæres der, hvor vandet naturligt løber, og hvor der er størst fart på vandet.

Kan strømrunden flyttes?

I praksis er det ikke muligt at ramme nøjagtigt samme skærerende år efter år. Det betyder, at skærerenden på 7 meter i et vandløb med en bredde på 20-30 meter kan flytte sig sidelæns i mindre omfang. Såfremt vandløbet naturligt ændrer strømrunde, vil placeringen af skærerenden i forbindelse med grødeskæring også kunne ændre sig fra år til år.

Det er administrationens opfattelse, at en kunstig/teknisk fastsat strømrunde (dvs. en strømrunde, der ikke er identisk med vandløbets naturlige strømrunde) ikke er i overensstemmelse med regulativets krav om, at vandløbet skal henlægge i naturtilstand.

Administrationen vurderer på den baggrund, at grødeskæring i en kunstigt fastsat strømrunde vil være i strid med regulativet og derfor ikke være lovlig uden yderligere sagsbehandling, se umiddelbart nedenfor.

Grødeskæring i en kunstigt fastsat strømrunde forudsætter, at der foretages en tilstandsvurdering og evt. meddeles § 3-dispensation efter naturbeskyttelsesloven og en væsentligheds- eller konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen, og formentlig også en reguleringstilladelse efter vandløbsloven.

Alternativt skal der udarbejdes et nyt regulativ efter gældende regler på området.

Juridisk sammenfatning

Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at bredere grødeskæring i et § 3-område kun kan finde sted efter forudgående tilstandsvurdering, § 3-dispensation og ved ændret vandløbsprofil også en reguleringssag.

Det samme vil gælde, såfremt der ønskes at grødeskære uden for vandløbets naturlige strømrunde.”

I redegørelsen er også behandlet spørgsmålet om fremgangsmåde:

- hvis der ønskes en bredere skæring eller skæring andetsteds end vandløbets naturlige strømrunde.

Konklusion om fremgangsmåde fra redegørelsen er:

”Såfremt udvalget ønsker, at grøden skæres bredere eller skæres uden for vandløbets naturlige løb, skal kommunen, jf. vandløbsloven, først iværksætte en proces for at ændre regulativet.

Såfremt det vurderes, at Gudenåens profil herved ændres, skal kommunen gennemføre en reguleringssag efter vandløbsloven.

Vurderes det, at tilstanden i Gudenåen ændres, skal en reguleringssag også behandles efter naturbeskyttelseslovens § 3, og der skal ifølge VVM-bekendtgørelsen også gennemføres en VVM-screening.

Reguleringstilladelsen kan først meddeles, når alle andre tilladelser foreligger.

Både sager om regulering og om regulativændring skal tillige behandles efter reglerne i habitatbekendtgørelsen, hvorefter kommunen skal sikre sig, at der ikke træffes afgørelser, der kan skade de beskyttede naturtyper og arter i Natura 2000-området eller de såkaldte ”bilag IV-arter”.

Redegørelsen er vedlagt som bilag 1.

Teknik- og Miljøafdelingen vurderer, at det stillede forslag på udvalgmødet 4. maj 2026 om skæring i hele vandløbets bredde ad to omgange, kan sidestilles med forslaget fra udvalgmødet 2. juni 2021 om bredere grødeskæring.

Habitatskonsekvensvurderinger iht. vedligeholdelse af Gudenåen

I 2020 blev der på baggrund af en politisk bestilling udarbejdet et udkast til et lokalt regulativ gældende for strækningen af Gudenåen fra Silkeborg by til indløbet i Tange Sø, bilag 2. Regulativudkastet indebar grødeskæring i tre terminer samt en udvidet skærebredde på 10–12 meter sammenlignet med de 7 meter, der er fastsat i det gældende regulativ, dvs. en mere omfattende og bredere grødeskæring.

Habitatkonsekvensvurderingen (HKV) for regulativudkastet havde en entydig konklusion. Det blev samlet vurderet, at planen ville medføre en negativ påvirkning af naturtypen ”vandløb med vandplanter”. Påvirkningen blev vurderet at være af et sådant omfang, at naturtypen – i kumulation med andre planer og projekter – ikke ville kunne opnå gunstig bevaringsstatus.

I 2018 blev udkastet til et fællesregulativ på strækningen fra Silkeborg til Randers med 2 årlige skæringer i en brede på 10 meter ligeledes vurderet efter habitatdirektivet, og havde samme overordnede konklusion som det lokale regulativ udkastet fra 2020, bilag 3.

I 2022 blev der, på baggrund af den politisk besluttede ekstraordinære grødeskæring fra 2020, gennemført en habitatkonsekvensvurdering samt en vurdering efter vandrammedirektivet, bilag 4. Konklusionen her var ligeledes, at tiltaget medfører en negativ påvirkning af Natura 2000-områderne samt hindrer målopfyldelsen af kvalitetsparametrene i vandrammedirektivet.

Det daværende udvalg bestilte hos Advokat Lundgrens/ved Håkun Djurhuus en second opinion på den juridisk vurdering vedrørende ekstraordinær grødeskæring i Gudenåen.

Konklusionen fra den juridiske vurdering er:

”Såfremt man ønsker ekstraordinær grødeskæring, vil det skulle kunne ske uden at ændre vandløbets tilstand/skikkelse.

Er det ikke tilfældet, vil der forinden skulle gennemføres en reguleringssag.

Der vil herudover skulle tilvejebringes en § 3-dispensation, der i henhold til praksis er vanskelig at tilvejebringe.

På baggrund af NIRAS-notatet konkluderes det, at det ønskede vil kræve en fuldstændig miljøkonsekvensrapport, og muligvis konkrete afværgeforanstaltninger, der også vil kræve tilladelse.

Ligeledes på baggrund af NIRAS-notatet konkluderes det, at det ønskede vil kunne forringe vandløbets økologiske tilstand, ligesom det vil kunne hindre målopfyldelse.

Disse hindringer vil være vanskelige at passere.”

Den juridiske vurdering er vedlagt som bilag 5.

I forbindelse med udarbejdelsen af det nye regulativ fra 2025 blev det politisk besluttet, at regulativet skulle kunne gå igennem en habitatkonsekvensvurdering. Denne vurdering er nu gennemført, og regulativet er godkendt, men er påklaget og sagen afventer derfor behandling i klagenævnet. Regulativ med habitatkonsekvensvurdering er vedlagt som bilag 6.

Udgifterne til de fire nævnte habitatskonsekvensvurderinger ligger mellem 300.000 kr. til 700.000 kr.

Sammenhæng mellem Natura 2000 og habitatkonsekvensvurdering (HKV)

- Natura 2000 er EU's netværk af beskyttede naturområder udpeget efter habitat- og fugledirektivet.
- En habitatkonsekvensvurdering (HKV) er påkrævet, hvis en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, også i kombination med andre tiltag. Gudenåen er en del af Natura 2000-område nr. 49, Gudenå og Gjærn Bakker.
- HKV'en vurderer, om tiltaget skader naturtyper eller arter og om gunstig bevaringsstatus kan opretholdes.
- Hvis negativ påvirkning ikke kan udelukkes, kan planen som udgangspunkt ikke gennemføres.
- Vandløbstiltag skal samtidig overholde EU's vandrammedirektiv og må ikke forringe økologisk tilstand.

Overensstemmelse med gældende lovgivning

Administrationen vurderer på baggrund af ovenstående gennemgang, at det ikke vil være lovligt efter gældende lovgivning at skære mere grøde i Gudenåen end hvad det gældende regulativ tillader.

Vedrørende spørgsmålet om ulovligt eller klart ulovligt henvises til Notat om forvaltnings pligt til at nægte at udføre en klart ulovlig ordre. Notatet er vedlagt som bilag 7.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

.

Bilag

Bilag 1 - Bilag 1_KMU 01062026_Notat_vedr. KMU_bredere_grødeskæring_maj_2021

Bilag 2 - Bilag 2_KMU 01062026_Habitatkonsekvensvurdering_Gudenåregulativ_2020

Bilag 3 - Bilag 3_KMU 01062026_Habitatkonsekvensvurdering_Fælles Gudenå regulativ 2018

Bilag 4 - Bilag 4_KMU_01062026_Habitatkonsekvensvurdering Gudenåen 08022022

Bilag 5 - Bilag 5_KMU 01062026_Vurdering vedrørende mulighed for grønbeskæring - Håkun Djurhuus 14.10.2021

Bilag 6 - Bilag 6_KMU 01062026_Vurdering EUs vandramme- og habitatdirektiv - Nyt regulativ for Gudenåen

Bilag 7 - Bilag 7_KMU 01062026_Notat om forvaltningens pligt til at nægte en klart ulovlig ordre

Punkt 10: 10. Til orientering 01.06.2026

25/33605

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 01-06-2026

Orienteringen taget til efterretning.

Beskrivelse af sagen

A)

Arbejdskalender for Klima- og Miljøudvalget 2026 er bilagt

B)

Politianmeldelse af grundejer

Silkeborg Kommune har den 28. april 2026 anmeldt en grundejer på Skolevangen i Kjellerup til politiet. Grundejeren har tilbage i oktober 2019 modtaget påbud om adskillelse af regn- og spildevand på egen grund, med en frist til at udføre separeringen til 1. maj 2020. Da dette endnu ikke er sket, ser Teknik- og miljøafdelingen sig nødsaget til at overdrage sagen til politiet.

C)

Selskabet (Norne) der vandt udbudsrunden omkring CO2-lagring i Thorningområdet har meddelt kommunen at de ikke længere kommer til at udvikle projektet.

Det betyder, at der i den kommende tid ikke vil være nogen aktivitet på området, og det forventes ikke, at der sker yderligere før en ny udbudsrunde. Energistyrelsen har udmeldt følgende med begrundelsen for, at tilladelsen er trukket tilbage:

”Energistyrelsen traf den 10. april 2026 en afgørelse, hvorefter tilladelse C2025/01 (red: CO2-lagring ved Thorningområdet) ville bortfalde i sin helhed, såfremt nærmere vilkår ikke blev opfyldt inden 30. april 2026. Tilladelsen er herefter bortfaldet pr. 1. maj 2026.”

D)

Retningslinjer for studieture

Økonomiudvalget har på møde 19. maj 2026 godkendt rammerne for studieture i de stående udvalg. Vedlagt som bilag er de godkendte rammer.

Bilag

Bilag 1 - Arbejdskalender for Klima- og Miljøudvalget 2026.docx

Bilag 2 - Retningslinjer for fagudvalgenes Studieture 2026

Punkt 11: 11. Underskriftsside

Beskrivelse af sagen

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på Godkend